

Ana Kordić

03.11.2025. 14:04

Pogledano: 176 puta

Pišem, brišem i ponovo pišem

Tema ocjenjivanja je jako bitna za sve nas i zato me iznenađuje činjenica da je jako malo ljudi pisalo o ovoj temi. Ako itko ima što pametno reći o ocjenjivanju, onda su to učitelji. Osobno ovo pišem već tri tjedna s prekidima, napišem pa pobrišem.

OCJENJIVANJE

Ocjenjivanje je bitan dio rada svakog učitelja. Neodvojiv od planiranja i izvođenja nastave. Bar bi trebao biti. Dio rada, za kojega se svaki učitelj malo ili nimalo pripremio na svom obrazovnom putu da bi postao učitelj. Ne želim biti dežurni kritičar, ali s druge strane ne mogu ni reći da nam cvjetaju ruže.

I onda imamo kako je današnje ocjenjivanje učenika dobro koliko je dobar i kvalitetan sam učitelj. S jedne strane je to dobro jer imamo odlične učitelje. S druge strane i nije dobro jer svaka medalja ima dvije strane, a sustav nema dobra rješenja za to.

☒☒ *FORMA IZNAD SVEGA*

Sustav nas sve trenira kako zadovoljiti formu. Nebitno je što smo radili, bitno da smo zapisali. Nebitno jesu li učenici usvojili što su trebali, bitno da imamo dovoljno ocjena i bilješki. A mi se nalazimo u limbu između zadovoljavanja očekivanja sustava i potreba naših učenika.

☒☒ *PUSTE ŽELJE I SNOVI*

Osobno smatram da učenike nižih razreda osnovne škole (razredna nastava) ne bi trebalo brojčano ocjenjivati. Dovoljno je na tom njihovom putu učenja pratiti ih, davati kvalitativne i konkretne povratne informacije, usmjeravati ih, jačati dobre i loše strane. Ono što bi nam trebala biti primarna zadaća je naučiti ih čitati, pisati, računati, pjevati, slikati i igrati se. Trebamo im usaditi vrijednosti koje će ponijeti u život. Trebamo ih naučiti razmišljati, rješavati probleme, snalaziti se u raznim situacijama, trebamo ih naučiti osjećati i suosjećati. I dati im vrijeme i slobodu da to sve usvoje. Bez pritiska od ocjene. Dijete prirodno uči od rođenja, voli istraživati i upijati sve novo i onda pođe u školu i mi tu želju za učenjem ubijemo. Jednim dijelom ocjenama. Što mi u stvari ocjenjujemo? Ocjenjujemo prolazno vrijeme. Ako ostvarujemo ishode koji su postavljeni za kraj školske godine, u bilo kojem trenutku ocjenjivanja, vrednujemo prolazno vrijeme jer će svaki učenik do kraja godine usvojiti definirane ishode (izuzev ako postoji neka poteškoća koja se posebno evidentira).

Druga stvar koju bih odmah ukinula je opći uspjeh. Što on uopće znači djetetu, roditelju ili učitelju? Ništa. Predstavlja kalup. U kojega mi trpamo učenike i lijepimo odgovarajuće etikete. Kod općeg uspjeha, zbrajamo kruške, jabuke, paprike i mrave. I onda to sve podijelimo pa što dobijemo.

Treća stvar je uspjeh na kraju prvog obrazovnog razdoblja. Opet se vraćam na kurikulski pristup i vrednovanje usvojenosti ishoda koji su pisani za kraj godine. Trebamo pratiti učenike, davati povratne informacije i vrednovati uspjehe, ali zašto davati zaključne ocjene? Nekim učenicima treba više vremena, nekima manje. Bitno je da do kraja godine svi sve ostvare.

☒☒☒ *ŠTO I KAKO VREDNUJEM*

Prvo i osnovno, vrednujem što je učenik ostvario i u kojoj mjeri, nikako što nije. Za početak je bitno postaviti kriterije vrednovanja. Jasno ih reći i učenicima i roditeljima. Ne ostavljati prostora za nagađanja i sumnje. Kad roditelji znaju što se očekuje od njihovog djeteta, onda svi imamo isti -

zajednički cilj.

Od prvog razreda, učenicima dajem mogućnosti samoprocjene svog rada kao i vršnjačkog vrednovanja. S jasno postavljenim kriterijima, postaju objektivniji ocjenjivači od mene. S druge strane, učenička povratna informacija ima dodatnu težinu na motivaciju za napredak. Najlakše je krenuti s likovnom kulturom, pa onda lagano prelaziti i na ostale predmete. Učenici postaju svjesniji što se od njih očekuje i preuzimaju odgovornost za svoje učenje.

Sve oblike formativnog praćenja smo koristili i prije, ali sad su dodatno naglašeni. Kvalitativna povratna informacija je bitna za sami proces učenja. Koristi i meni kao učitelju – jer se stalno propitujem što trebam prilagođavati, roditelju – što i kako može pomoći svom djetetu, i na kraju učeniku – na što se treba bazirati kako bi poboljšao svoje učenje. Usmena, pisana u dnevnik, u bilježnicu, kroz neki od alata za vrednovanje (rubrike, izlazne kartice, liste procjene...), sve su jednako vrijedne i imaju svoju svrhu.

Pratim sve što učenici rade, pa i najmanje sitnice. One sitne korake koji će dovesti do ostvarenja nečeg većeg. Njihov put učenja bude lakši i brži, bar se meni tako pokazalo.

Sve ovo zahtjeva i relativno pristojan broj učenika u razrednom odjelu, ako želimo sve odraditi kako treba. Učitelji koji rade u manjim odjelima su po ovom pitanju privilegirani, dok su s druge strane uskraćeni za bogatstvo metoda i strategija rada. Nema idealnog rješenja, svugdje imamo kako Amerikanci kažu „silver lining“ – dobra u lošem.

Nema univerzalnog recepta, ali zato postoje učitelji koji žive i dišu sa svojim učenicima i navijaju za njih.

Collections

Ocjenjujem, dakle postojim

Autorski tekstovi